

OBDAVČITEV ODPRAVNINE – IZPLAČILO PO PANOŽNI KOLEKTIVNI POGODBI

Pojasnilo DURS, št. 4210-236/2012-1, 9. 1. 2012

Prejeli smo vprašanje, ki se nanaša na določitev neobdavčenega zneska od odpravnine zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov z vidika upoštevanja zneska, ki delavcu pripada po panožni kolektivni pogodbi.

Pojasnjujemo v nadaljevanju.

Obdavčitev odpravnine iz poslovnega razloga z dohodnino

Po 9. točki prvega odstavka 44. člena Zakona o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 13/2011 – UPB3) se neobdavčen znesek odpravnine določi v višini odpravnine, ki jo je delodajalec dolžan izplačati na podlagi 109. člena ZDR, vendar največ do višine desetih povprečnih plač zaposlenih v Sloveniji. Kot to tudi izhaja iz pojasnil DURS*, določitev neobdavčenega zneska v višini odpravnine, **ki jo je delodajalec dolžan izplačati na podlagi 109. člena ZDR**, pomeni določitev zneska v višini odpravnine, ki se skladno s tem členom določi glede na osnovo, ki je povprečna mesečna plača delavca za zadnje tri mesece pred odpovedjo ter v odvisnosti od delavčeve delovne dobe pri delodajalcu (po drugem odstavku 109. člena ZDR). Neobdavčen znesek odpravnine je torej določen **na enak način za vse delojemalce – na ravni pravice, ki velja ne glede na panogo dejavnosti delodajalca.**

Iz navedenega sledi, da za z dohodnino neobdavčen znesek ne velja znesek odpravnine, ki ga delodajalec izplača skladno s panožno kolektivno pogodbo ali skladno s svojimi splošnimi akti, kateri določajo pravico do zadevne odpravnine v višjem znesku, kot je določen z drugim odstavkom 109. člena ZDR.

Obračun in plačilo prispevkov za socialno varnost

Skladno z določbo tretjega odstavka 3. člena Zakona o prispevkih za socialno varnost – ZPSV (Uradni list RS, št. 5/1996 s sprem.) se prispevki ne plačujejo od odpravnin, izplačanih zaradi prenehanja delovnega razmerja iz operativnih razlogov po predpisih o delovnih razmerjih. Skladno s 1. točko 2. člena Pravilnika o določitvi odpravnin zaradi prenehanja delovnega razmerja za namene izvajanja zakona o dohodnini in zakona o prispevkih za socialno varnost (Uradni list RS, št. 114/02) veljajo za odpravnine iz prejšnjega stavka odpravnine, ki jih delavcem izplača delodajalec zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov, če so izplačane pod pogoji, ki jih določa ZDR.

Glede na navedeno, se v osnovo za obračun prispevkov za socialno varnost ne vštevajo odpravnine iz poslovnih razlogov, ki so izplačane skladno z določbami ZDR. Glede na to, da ZDR v četrtem odstavku 109. člena eksplicitno določa, da višina odpravnine ne sme presegati 10-kratnika osnove iz prvega odstavka tega člena, če v kolektivni pogodbi na ravni dejavnosti ni drugače določeno, se šteje, da odpravnina, ki presega navedeni znesek (torej če presega 10- kratnik delavčeve osnove oziroma maksimalni znesek, ki je določen v panožni kolektivni pogodbi), ni izplačana skladno z določbami ZDR, kar pomeni, da se v celoti vštevava v osnovo za obračun in plačilo prispevkov za socialno varnost. V nasprotnem primeru pa se od odpravnine iz poslovnih razlogov, ki ne presega 10-kratnika delavčeve osnove oziroma maksimalnega zneska, ki je določen v panožni kolektivni pogodbi, ne obračunajo in ne plačajo prispevki za socialno varnost.